

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1Stk/3/2021
Identifikačné číslo spisu: 1016200583
Dátum vydania rozhodnutia: 30. marca 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Fečík
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1016200583.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v kasačnom senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Fečíka (sudca spravodajca) a členiek senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M v právnej veci žalobcu: EXPERT GROUP, k.s., so sídlom Karloveské rameno 4B, 841 04 Bratislava - mestská časť Karlova Ves, IČO: 44 082 771, právne zast. JUDr. Marián Kačur, advokát so sídlom Staré Grunty 7A, 841 04 Bratislava, proti žalovanému (sťažovateľovi): Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, 813 11 Bratislava, v konaní o správnej žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 37742/2015/15/RK zo dňa 05.02.2016 v spojení s rozhodnutím žalovaného č. 37 742/2015/15/RK zo dňa 01.12.2015, konajúc o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/66/2016-107 zo dňa 27.05.2021, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamieta.

Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na úplnú náhradu trov kasačného konania.

O d ô v o d n e n i e

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím č. 37 742/2015/15 zo dňa 01.12.2015 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“) uznal žalobcu ako znalca vinným, že

I. v konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Trnave pod ČVS:ORP-1981/1-OVK-TT-2013 potom, čo bol uznesením zo dňa 04.04.2014, ČVS: ORP-1981/1-OVK-TT-2013 ustanovený za znalca, svojou nečinnosťou spôsobil v období od 25.06.2014 do 16.03.2015 bez vážnych dôvodov uznaných konajúcim orgánom verejnej moci prierahy,

II. v písomnom vyhotovení znaleckého úkonu - odborné stanovisko vo veci posúdenia príčiny poškodenia prevodovky osobného motorového vozidla značky H., typ W. B., karosárska verzia V., evidenčné číslo R. XXX N. zo dňa 24.07.2015, č. 74/2015 náležite neodôvodnil odborný záver ohľadom poškodenia prevodovky, teda porušil povinnosť vykonávania činnosti podľa § 16 ods. 2

písm. b) zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2015 (ďalej aj „zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch“) a povinnosť riadneho vykonávania činnosti tak, aby celková skladba znaleckého posudku umožnila preskúmať jeho obsah a overiť odôvodnenosť postupov podľa § 16 ods. 2 písm. b) zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch v spojení s § 17 ods. 3 písm. e) a ods. 6 , a § 18 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch.

2. Žalobca týmto konaním naplnil subjektívnu podstatu správneho deliktu podľa § 27 ods. 1 písm. a) a b) zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, za čo mu žalovaný uložil podľa § 27 ods. 3 písm. b) zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch úhrnnú sankciu - peňažnú pokutu vo výške 2.000,- eur.

3. Žalovaný odôvodnil prvostupňové rozhodnutie tým, že žalobca v bode I. spôsobil v konaní priet'ahy jednak prekročením lehoty určenej vyšetrovateľom Policajného zboru (ďalej aj „PZ“) o 30 dní (24.06.2014) ako aj dňom odovzdania znaleckého posudku vyšetrovateľovi PZ (16.03.2015). Okolnosť, že žalobca nemal v stanovenej lehote všetky podklady pre vykonanie znaleckého úkonu ho nezabavuje zodpovednosti za správny delikt, ale má vplyv na mieru zavinenia, teda v uvedenom prípade nemohlo ísť o zavinenie vo forme úmyslu. Žalovaný k bodu II. uviedol, že znalecký úkon nie je presvedčivý, pretože odborný záver je nedostatočne odôvodnený. Žalobca sa v znaleckom úkone obmedzil len na opis poškodených dielov a teóriu poškodenia ozubných kolies. Neposúdil konkrétne poškodenie dielov, v dôsledku čoho je odborný záver neodôvodnený. Žalovaný mal za to, že ak má pokuta splňať funkciu individuálnej aj generálnej prevencie, musí ísť o pokutu vo výške 1.500,- eur. Žalobcovi však priťažila tá okolnosť, že sa dopustil viacerých správnych deliktov (bod I. a bod II. prvostupňového rozhodnutia). Preto mal žalovaný za to, že pokuta vo výške 2.000,- eur je primeraná.

4. Minister spravodlivosti ako vedúci žalovaného rozhodnutím č. 37742/2015/15/RK zo dňa 05.02.2016 zmenil prvostupňové rozhodnutie tak, že žalobcovi za porušenie povinností opísaných vo výroku prvostupňového rozhodnutia uložil peňažnú pokutu vo výške 1.500,- eur. Rozhodnutie dôvodil tým, že žalobcovi nemožno za vinu bezvýhradne klásť spôsobenie priet'ahov počas celého obdobia trvania priet'ahov.

II.

Konanie pred krajským súdom

5. Žalobca sa včas podanou správnu žalobou doručenou dňa 05.04.2016 Krajskému súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného a prvostupňového rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Žalobca zároveň žiadal zaviazať žalovaného na vrátenie sumy vo výške 1.500,- eur, ktorú zaplatil titulom uloženej sankcie a tiež žiadal o odstránenie informácie o uložení mu sankcie zverejňovanej vo výpise zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov na portáli jasp.i.justice.gov.sk.

6. Žalobca v správnej žalobe predovšetkým:

- uviedol, že žalovaný mal jeden rok na to, aby riadne zistil skutkový stav veci, začal a následne viedol správne konanie tak, aby toto konanie bolo právoplatne ukončené v jednoročnej subjektívnej lehote. Aj napriek tomu, že ide o subjektívnu lehotu, je nutné „zistenie“ porušenia povinnosti správnym orgánom založiť na objektívnej skutočnosti, teda dátume, kedy došlo k prvej možnosti správneho orgánu oboznámiť sa s obsahom relevantného dokumentu (podnetu), z ktorého vyplynulo, že v činnosti znalca - žalobcu malo dôjsť k porušeniu jeho povinnosti. Začiatok plynutia subjektívnej lehoty je podľa žalobcu deň nasledujúci po dni doručenia podnetu žalovanému, teda 07.02.2015 a lehota na uloženie sankcie tak uplynula 07.02.2016. Najneskôr v tento deň malo podľa žalobcu rozhodnutie o uložení sankcie nadobudnúť aj právoplatnosť. Žalobca mal za to, že nakoľko mu bolo druhostupňové rozhodnutie doručené až dňa 10.02.2016, kedy nadobudlo právoplatnosť, sankcia bola uložená až po uplynutí jednoročnej subjektívnej lehoty. Žalobca poukázal na to, že subjektívna lehota uvedená v § 27 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch je prekluzívnou lehotou,

- poukázal na súdnu prax Slovenskej republiky a Českej republiky (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 947/09 zo dňa 17.03.2010, rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 8 As 12/2012 zo dňa 27.09.2013 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústavný súd SR“ alebo „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 140/2011 zo dňa 16.06.2011), v ktorej bolo viackrát judikované, že rozhodným okamihom pre začiatok plynutia subjektívnej lehoty je okamih, keď sa do dispozície príslušného orgánu dostala informácia o skutočnosti, z ktorej je možné vyvodiť porušenie zákona. Nie je pritom podstatné, kedy bolo skutočne začaté správne konanie, kedy sa na porušení zákona uzniesol príslušný orgán, ani kedy bola spracovaná analýza posudzovanej skutočnosti, ktorou mal byť porušený zákon,
- namietal, že v prejednávanej veci nebolo vykonané ústne pojednávanie pred orgánom verejnej správy ani v jednom stupni,
- namietal, že uznesenie, ktorým bol ustanovený znalec, vo výroku neobsahuje, okrem povinností posúdiť a zodpovedať tam uvedené otázky, žiadnu ďalšiu povinnosť. V odôvodnení rozhodnutia je síce uvedené, že znalecký posudok je potrebné dodať v dvoch vyhotoveniach do jedného mesiaca, odôvodnenie rozhodnutia však nie je záväzné,
- poukázal na to, že konajúci orgán voči znalcovi nevyužil žiadne opatrenie, nepodal podnet, ani mu znalečné za oneskorené podanie znaleckého posudku nekrátil. Žalovaný mal vedomosť o tom, že skoršiemu vykonaniu znaleckého úkonu bránili vážne dôvody, o čom svedčí emailová komunikácia, ktorá je obsahom administratívneho spisu,
- mal za to, že úvaha žalovaného, týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia znaleckého záveru, vychádza len zo subjektívnych názorov. Žalobca uviedol, že znalecký úkon obsahuje individualizovaný záver vo vzťahu ku konkrétnej skúmanej prevodovke, spočívajúci v dvoch technicky prípustných možnostiach jej poškodenia s tým, že nie je možné jednoznačne určiť, ktorý z týchto variantov mohol poruchu spôsobiť. Ohľadom tvrdenia žalovaného o nepreskúmateľnosti znaleckého posudku žalobca uviedol, že žalovaný nemá také odborné vedomosti a znalosti, aby bol spôsobilý samostatne a kvalifikovane riešiť úlohy, ktoré sú predmetom posúdenia v znaleckých posudkoch,
- k výške sankcie namietal, že z rozhodnutia nie je možné zistiť, aká bola miera ohrozenia verejného záujmu, príp. škoda alebo iná ujma, resp. či k takémuto následku vôbec došlo. Poukázal na to, že výška sankcie je viac ako trojnásobne vyššia ako účtovná odmena. Vzhľadom na to, že sankcia bola uložená len preto, že sa orgánu verejnej správy javil znalecký posudok ako nepresvedčivý, výška peňažnej sankcie je neprimeraná.

7. Krajský súd uznesením sp. zn. 6S/66/2016 zo dňa 13.11.2020 vylúčil časť žalobného návrhu (o povinnosti vrátenia sumy 1.500,- eur a odstránenia informácií o uložení sankcie) na samostatné konanie.

8. Rozsudkom sp. zn. 6S/66/2016 zo dňa 27.05.2021 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) krajský súd rozhodnutie žalovaného č. 3774282015/15/RK zo dňa 05.02.2016 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň priznal žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania.

9. Krajský súd v odôvodnení rozsudku k námietke preklúzie uviedol, že subjektívna jednoročná lehota sa viaže jednak na okamih zistenia vytýkaného porušenia orgánom verejnej správy a zároveň na okamih uloženia sankcie za posudzovaný správny delikt. Subjektívna lehota začala v danom prípade plynúť od zistenia porušenia povinnosti žalobcu podať znalecký posudok v konaní, kde bol žalobca ustanovený za znalca. Začiatok plynutia lehoty však nie je možné automaticky stotožniť s dňom, kedy bola žalovanému doručená sťažnosť na žalobcu (06.02.2016), resp. nasledujúcim dňom (07.02.2016), nakoľko nie z každej sťažnosti možno automaticky vyhodnotiť, že došlo aj k porušeniu ich povinnosti. Takáto sťažnosť (podnet) musí obsahovať aspoň v minimálnom rozsahu taký popis skutočností, z ktorých je možné, aby konajúci orgán verejnej správy mohol zistiť porušenie povinnosti znalca. V prípade, ak orgán dohľadu dôjde k presvedčeniu, že mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti znalca, začne plynúť subjektívna jednoročná lehota. Z obsahu sťažnosti krajský súd zistil, že táto obsahovala dostatok informácií na to, aby mohol žalovaný zistiť porušenie povinností žalobcu.

10. Krajský súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného o začiatku plynutia subjektívnej jednoročnej lehoty, pričom uviedol, že pre začatie plynutia jednoročnej subjektívnej lehoty je rozhodujúci moment dozvedenia sa orgánu verejnej správy o správnom delikte a nie ukončenie deliktuálneho konania [rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) sp. zn. 7Asan/2/2019 zo dňa 20.05.2020].

11. Podľa krajského súdu nemožno stotožniť pojem „uložiť sankciu“ s dátumom nadobudnutia právoplatnosti konečného (druhostupňového) rozhodnutia vo veci, pričom uviedol, že pojem „uložiť sankciu“ je potrebné vykladať ako dátum, kedy došlo vo veci sankčného konania k vydaniu prvostupňového rozhodnutia, ktorým bola sankcia uložená, čo v danej veci bolo dňa 01.12.2015 (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžo/58/2016 zo dňa 31.05.2017). Preto nedošlo k prekročeniu prekluzívnej lehoty jeden rok, keďže žalovaný mohol zistiť porušenie povinnosti žalobcom dňa 07.02.2015 z obsahu podanej sťažnosti a sankcia za toto porušenie bola uložená prvostupňovým rozhodnutím dňa 01.12.2015.

12. Ohľadom námietky nezákonnosti administratívneho konania z dôvodu neuskutočnenia ústneho pojednávania dal krajský súd za pravdu žalobcovi, že bolo potrebné primerane postupovať podľa ustanovení Trestného poriadku. Trestnoprávne princípy sa analogicky aplikujú i v správnom trestaní a trestanie za správny delikt podlieha obdobnému režimu ako trestný postih za trestný čin. Zároveň sa žalobca uskutočnenia ústneho pojednávania domáhal v rámci podaného rozkladu voči prvostupňovému rozhodnutiu. Krajský súd preto konštatoval, že neprejednanie predmetnej veci na ústnom pojednávaní ani pred prvostupňovým a ani pred druhostupňovým konajúcim orgánom verejnej správy predstavuje pochybenie a dôvod nezákonnosti v postupe konajúcich orgánov a táto vada nie je odstrániteľná ani prípadným prejednaním veci pred správnym súdom. Krajský súd vyslovil záver, že sa jedná o odopretie práva na ústne prejednanie veci pred orgánom verejnej správy a takýto postup konajúceho orgánu nie je možné považovať za zákonný a jeho dôsledkom je, že v administratívnom konaní došlo týmto k porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, čo malo vplyv na jeho zákonnosť.

13. Krajský súd ďalej uviedol, že termín určený vyšetrovateľom PZ v uznesení o pribratí znalca nie je dostatočne určitý a zo strany orgánov verejnej správy nebol objektívne zistený začiatok plynutia lehoty na podanie znaleckého posudku. Krajský súd poukázal na to, že v danom štádiu trestného konania prebiehala medzi žalobcom a vyšetrovateľom PZ telefonická a emailová komunikácia, z ktorej je zrejmé, že žalobca bez príslušnej zdravotnej dokumentácie objektívne nebol schopný požadovaný znalecký posudok vypracovať (na túto skutočnosť vyšetrovateľa PZ upozornil dňa 28.04.2014, na čo vyšetrovateľ reagoval dňa 12.11.2014 a až dňa 24.11.2014 bol žalobcovi zo strany vyšetrovateľa PZ poskytnutý telefonický kontakt na príslušnú lekárku disponujúcu potrebnou zdravotnou dokumentáciou). K prevzatiu dokumentácie došlo až dňa 02.12.2014. Podľa krajského súdu bolo potrebné počítať lehotu na podanie znaleckého posudku od tohto dňa, t. j. odo dňa poskytnutia všetkých zdravotných podkladov.

14. Krajský súd uviedol, že žalovaný sa mal vysporiadať s tým, prečo bola zdravotná dokumentácia poskytnutá znalcovi až dňa 02.12.2014, či to bolo spôsobené zavinením znalca, prípadne či vedel znalec vypracovať znalecký posudok aj bez danej zdravotnej dokumentácie. Tiež sa mal žalovaný vysporiadať s tým, či bol žalobca po tom, čo už disponoval zdravotnou dokumentáciou urgovaný na podanie znaleckého posudku vyšetrovateľom PZ, prípadne či bola znalcovi krátená odmena za oneskorene podaný znalecký posudok. Krajský súd tiež skonštatoval, že napadnuté rozhodnutie nie je preskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

15. Krajský súd ďalej uviedol, že odborné vyjadrenie je popri znaleckom posudku jedným z ostatných úkonov znaleckej činnosti a vzťahujú sa naň primerane ustanovenia o znaleckom posudku. Krajský súd konštatoval, že skladba znaleckého úkonu č. 74/2015 - odborné stanovisko obsahovala všetky zákonné náležitosti v súlade s § 17 ods. 3 a ods. 6 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a zároveň skladba odborného stanoviska obsahovala všetky potrebné náležitosti na posúdenie jeho obsahu. Krajský súd bol toho názoru, že znalcom uvedený záver je pochopiteľný aj pre bežného laika

a tiež aj postup, ako sa k takému záveru dopracoval. Krajský súd nevyhodnotil odborné stanovisko ako nepreskúmateľné a uviedol, že žalovaný v čase posúdenia odborného stanoviska nedisponoval pre posúdenie predmetnej technickej otázky takým odborným aparátom, aby mohol zodpovedne prijať záver o nepreskúmateľnosti odborného stanoviska. Preto takýto záver žalovaného vyhodnotil ako predčasný a neodôvodnený.

16. Čo sa týka výšky uloženej sankcie krajský súd uviedol, že v danom prípade bola pokuta žalobcovi uložená v zákonom rozpätí v súlade s § 27 ods. 3 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a pri využití absorpčnej zásady. Žalovaný, resp. prvostupňový orgán však nepostupovali v súlade s § 27 ods. 8 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, keď neuplatnili všetky zákonné kritériá (povahu protiprávneho konania, mieru zavinenia, závažnosť, spôsob, dĺžku a dôsledky protiprávneho konania alebo opomenutia). Preto mal krajský súd ich rozhodnutia za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, a to z pohľadu odôvodnenia výšky uloženej pokuty.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

17. Proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 6S/66/2016 zo dňa 27.05.2021 podal žalovaný (ďalej aj „sťažovateľ“) včas kasačnú sťažnosť, v ktorej žiadal zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie. Kasačnú sťažnosť sťažovateľ podal z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), keď mal za to, že krajský súd nedostatočne vec odôvodnil v takom rozsahu, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

18. Konkrétne pochybenia krajského súdu sťažovateľ vymedzil v sťažnostných bodoch, pričom namietal predovšetkým nasledovné:

- krajský súd mal v záujme presvedčivosti svojho rozhodnutia uviesť, z ktorej časti dotknutého znaleckého úkonu vyplýva, že žalobca opísal postup, ako prišiel k záveru,
- názor krajského súdu, že preskúmateľnosť znaleckého úkonu nemôže posúdiť súd, resp. žalovaný, je v rozpore s celým radom súdnych rozhodnutí (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1M Obdo V 11/2008 zo dňa 28.01.2010, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 5359/2007 zo dňa 06.01.2010, uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 299/06 zo dňa 30.04.2007),
- krajský súd nesprávne uviedol, že lehota na vykonanie znaleckého posudku začala plynúť odo dňa doručenia zdravotnej dokumentácie, nie od právoplatnosti rozhodnutia. Uviedol, že v záujme riadneho zistenia skutkového stavu sa prvostupňový orgán verejnej správy pred vydaním rozhodnutia vo veci samej viackrát obrátil na konajúceho vyšetrovateľa PZ (nakoniec aj na prezidenta PZ) s otázkou „Do akého dátumu mal znalec povinnosť predložiť znalecký posudok?“. Vyšetrovateľ v podaní č. ORP*1981/1-OVK-TT-2013 zo dňa 11.09.2015 uviedol, že žalobca mal povinnosť predložiť znalecký úkon do jedného mesiaca od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o pribratí do konania,
- otázkou miery zavinenia sa žalovaný zaoberal, pričom svoju úvahu oprel o teóriu správneho práva trestného. Ďalším okolnostiam páchania tohto správneho deliktu, ktoré by mohli mať teoreticky vplyv na druh a výšku sankcie, nie na zbavenie zodpovednosti sa za jeho spáchanie, sa žalovaný bližšie nevenoval,
- krajský súd sa vo veci nariadenia ústneho prejednávania veci odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Asan/2/2016 zo dňa 13.12.2017, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/296/2015 zo dňa 28.06.2017, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 681/2017 zo dňa 07.11.2017).

B)

19. Žalobca vo svojom vyjadrení, stotožniac sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu, navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť. K námietke porušeniu práva na spravodlivý proces uviedol, že postup a úvaha krajského súdu, ktorou dospel k záveru o preskúmateľnosti odborného stanoviska, je detailne

opísaná. Uviedol, že subjektívny názor žalovaného o nepreskúmateľnosti znaleckého úkonu neznamena, že znalecký úkon je nepreskúmateľný, nakoľko preskúmateľnosť znaleckého úkonu nie je a ani nemôže byť závislá od ochoty čitateľa prijať, resp. neprijať jeho závery, a to obzvlášť, ak čitateľ znaleckého úkonu nemá dostatočné odborné znalosti, na základe ktorých by vedel závery znaleckého úkonu potvrdiť alebo vyvrátiť. Uviedol, že v znaleckom úkone zdokumentoval, opísal a uviedol informácie o technicky prijateľnom vzniku zistenej poruchy a v závere na základe predchádzajúcich zistení vyslovil technicky prijateľný názor znalca, ako mohla daná porucha vzniknúť. Zároveň boli dodržané všetky formálne náležitosti znaleckého úkonu.

20. Ohľadom námietky nesprávneho právneho posúdenia veci žalobca uviedol, že žalovaný bod 122 napadnutého rozsudku krajského súdu dezinterpretoval. Krajský súd v napadnutom rozsudku posúdil preskúmateľnosť znaleckého úkonu so záverom, že odborné stanovisko považuje sa preskúmateľné. Jediné čo konštatoval je, že nie je schopný posúdiť preskúmateľnosť odborného stanoviska z hľadiska formálnej a materiálnej stránky, ale z hľadiska správnosti jeho záverov, teda jeho vecnej správnosti. Žalobca uviedol, že posúdenie vecnej správnosti znaleckého úkonu nie je úlohou orgánu verejnej správy. Ak by orgán verejnej správy túto otázku posúdil, musel by zabezpečiť vypracovanie kontrolného znaleckého posudku.

21. Ohľadom určenia momentu začatia lehoty na vykonanie znaleckého úkonu žalobca poukázal na komentár k zákonu o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch (Zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch - komentár; r. 2020, Autori: Ján DANKOVČIK, Ján JURAN a Matúš KOŠUTH, ISBN: 978-80-571-0255-7), v ktorom k § 16 ods. 2 je uvedené, že „povinnosťou znalca je aj vykonanie znaleckej činnosti v určenej lehote. Lehota musí byť určená konkrétne, čiže tak, aby bolo možné jednoznačne určiť skutočnosť rozhodnú pre začiatok jej plynutia, ako aj obdobie, počas ktorého musí dôjsť k vykonaniu znaleckého úkonu (prípadne aj k jeho odovzdaniu zadávateľovi). Ak je zadávateľom súd alebo iný orgán verejnej moci vedúci konanie, tak je začiatok plynutia lehoty určený spravidla dátumom doručenia spisového materiálu znalcomi... . Iný spôsob určenia lehoty je nevhodný, ak by bolo znalcomi uložené napríklad to, aby vypracoval a odovzdal znalecký úkon bez zbytočného odkladu, alebo ak by mu nebola uložená žiadna lehota... . Rovnaký záver platí aj pre prípady, keď súd alebo iný orgán verejnej moci uvedie lehotu na vypracovanie a odovzdanie znaleckého úkonu len v odôvodnení, nie vo výroku rozhodnutia. Povinnosť totiž môže byť uložená jedine v rámci výrokovej časti rozhodnutia.“

22. Žalobca poukázal na to, že autormi citovaného komentára sú poverení zástupcovia žalovaného v správnom súdnom konaní, ktorí sa v ňom de facto stotožňujú so žalobnými dôvodmi. Žalobca poukázal na to, že krajský súd sa s touto žalobnou námietkou nevysporiadal. V bode 116 napadnutého rozsudku sa vysporiadal so žalobným dôvodom uplynutia subjektívnej lehoty na uloženie sankcie tak, že ju považoval za dodržanú, nakoľko podľa jeho názoru postačuje, aby v subjektívnej lehote orgán verejnej správy vydal prvostupňové rozhodnutie. Žalobca mal takýto výklad krajského súdu za neprijateľný a považoval ho za rozporný so základnými princípmi právneho štátu. Ku krajským súdom citovanému rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžo/58/2016 zo dňa 31.05.2017 uviedol, že v posudzovanom prípade došlo k samotnému vydaniu prvostupňového rozhodnutia až po uplynutí subjektívnej lehoty, preto nebol dôvod ďalej riešiť otázku druhostupňového konania ani právoplatnosti vo vzťahu k plynutiu subjektívnej lehoty. Oproti tomu žalobca citoval rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Asan/2/2019 zo dňa 20.05.2020, v zmysle ktorého sa kasačný súd nestotožnil s názorom žalovaného o konci subjektívnej lehoty (žalovaný mal za to, že postačuje, aby bola prvostupňovým orgánom uložená pokuta, keďže v druhom stupni orgán verejnej správy nerozhoduje o uložení pokuty, ale preskúmava rozhodnutie, ktorým už bola pokuta uložená). Na podporu uvedeného kasačný súd upriamil pozornosť na judikatúru Najvyššieho súdu SR (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžf/47/2013 zo dňa 27.06.2014 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžf/48/2013 zo dňa 27.06.2014), v zmysle ktorej „aby sankcia splnila účel sledovaný zákonom, a to postihovať porušovateľa zákona a súčasne pôsobiť preventívne, tak sankcia musí byť aj právoplatne uložená.“ Kasačný súd dal do pozornosti aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/47/2016 zo dňa 25.04.2018, z ktorého vyplýva, že „za uloženie sankcie za správny delikt možno považovať len také rozhodnutie, ktoré je už v zásade konečné a ktorým bola právoplatne uložená povinnosť plniť“.

23. Žalobca uviedol, že závery krajského súdu ohľadom plynutia a konca subjektívnej lehoty sú v absolútnom rozpore s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, ktorým sa riadil pri riešení začatia plynutia subjektívnej lehoty ako aj v rozpore s pomerne konštantnou judikatúrou, na ktorú sa žalobca odvolával v žalobe.

IV.

Právny názor kasačného súdu

24. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c), ods. 2 SSP), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), vo veci v zmysle § 455 SSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

25. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti žalovaného je rozsudok krajského súdu, ktorým súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V danej veci sa jedná o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými bol žalobca uznaný vinným zo spáchania správneho deliktu podľa § 27 ods. 1 písm. a) a b) zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, za čo mu bola uložená sankcia vo výške 1.500,- eur. V medziach kasačnej sťažnosti kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

26. Podľa § 16 ods. 1 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch znalecká činnosť je špecializovaná odborná činnosť vykonávaná za podmienok ustanovených v tomto zákone znalcami pre zadávateľa. Úkonmi znaleckej činnosti sú najmä znalecký posudok a jeho doplnok, odborné stanovisko alebo potvrdenie a odborné vyjadrenie a vysvetlenie.

27. Podľa § 16 ods. 2 písm. b) zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch znalec je povinný vykonávať znaleckú činnosť riadne a v určenej lehote.

28. Podľa § 17 ods. 3 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch písomne vyhotovený znalecký posudok obsahuje

- a) titulnú stranu,
- b) úvod,
- c) posudok,
- d) záver,
- e) prílohy potrebné na zabezpečenie preskúmateľnosti znaleckého posudku,
- f) znaleckú doložku.

29. Podľa § 17 ods. 6 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch titulná strana znaleckého posudku obsahuje identifikačné údaje znalca, označenie „znalecký posudok“ poradové číslo znaleckého posudku a stručnú charakteristiku predmetu znaleckého skúmania. „Úvod“ obsahuje úlohy určené zadávateľom a právny úkon, na ktorý sa znalecký posudok použije. V časti „záver“ znalec odcituje otázky položené zadávateľom a k splneniu ním uložených úloh. V časti „záver“ znalec odcituje otázky zadávateľa a uvedie na ne stručné odpovede. Celková skladba znaleckého posudku musí umožniť preskúmať jeho obsah a overiť odôvodnenosť postupov. Prílohy znaleckého posudku môžu tvoriť samostatnú, so znaleckým posudkom nezošitú časť; v takom prípade musia obsahovať údaje o znaleckom posudku, ku ktorému sa viažu, musia byť zošité a opatrené úradnou pečiatkou a podpisom znalca...

30. Podľa § 17 ods. 7 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch na požiadanie zadávateľa znalec potvrdí a doplní písomný znalecký posudok alebo jeho obsah bližšie vysvetlí.

31. Podľa § 18 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch pri vykonávaní ostatných úkonov znaleckej činnosti znalec primerane použije ustanovenia o znaleckom posudku.

32. Podľa § 27 ods. 1 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch znalec, tlmočník, prekladateľ sa dopustí správneho deliktu, ak

- a) spôsobí bez vážnych dôvodov uznaných súdom alebo iným orgánom verejnej moci prietahy v súdnom alebo inom konaní, v ktorom bol ustanovený; za spôsobenie prietahov sa považuje prekročenie lehoty na vykonanie úkonu súdom alebo iným orgánom verejnej moci o viac ako 30 dní,
- b) poruší iné povinnosti ustanovené týmto zákonom,
- c) sa neoprávnené vydáva za znalca, tlmočníka alebo prekladateľa v odbore alebo v odvetví, v ktorom nie je zapísaný v zozname.

33. Podľa § 27 ods. 3 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch za správny delikt podľa odseku 1 možno uložiť

- a) písomné napomenutie,
- b) peňažnú pokutu do 1.650,- eur fyzickej osobe a do 33.190,- eur právnickej osobe
- c) zákaz výkonu znaleckej činnosti, tlmočnickej činnosti alebo prekladateľskej činnosti na obdobie najviac jedného roka,
- d) vyčiarknutie zo zoznamu.

34. Podľa § 27 ods. 7 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch sankciu za iný správny delikt podľa tohto zákona možno uložiť do jedného roka odo dňa zistenia porušenia povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa porušenia povinnosti.

35. Podľa § 27 ods. 8 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch pri ukladaní sankcií za iný správny delikt podľa tohto zákona ministerstvo vychádza z povahy, miery zavinenia, spôsobu, dĺžky a dôsledkov protiprávneho konania alebo opomenutia.

36. Podľa § 32 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch ak nie je ustanovené v tomto zákone inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

37. Podľa § 453 ods. 2 SSP kasačný súd je viazaný sťažnostnými bodmi, to neplatí, ak napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní, v ktorom správny súd nebol viazaný žalobnými bodmi. Na dôvody, ktoré účastník konania uviedol až po uplynutí lehoty na podanie kasačnej sťažnosti, kasačný súd neprihliada.

38. Podľa § 195 písm. b) SSP správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o skúmanie otázky zániku zodpovednosti za priestupok, uplynutia prekluzívnej lehoty alebo premlčacej lehoty, v ktorej bolo možné vyvodit' zodpovednosť za iný správny delikt alebo za iné podobné protiprávne konanie.

Argumentácia kasačného súdu k správnomu deliktu - bod I

39. Z obsahu pripojeného administratívneho spisu kasačný súd zistil, že žalovanému bolo dňa 06.02.2015 doručené podanie zo dňa 04.02.2015 označené ako „sťažnosť na znalecký ústav“, v ktorom podávateľ podnetu (G.. B. G. a B.. C. G.) uviedli, že sa z vyjadrení Okresnej prokurátorky v Trnave domnievajú, že na strane znaleckého ústavu dochádza k prietahom v konaní, nakoľko ani 9 mesiacov od termínu vypracovania znaleckého posudku, znalecký posudok nebol vypracovaný a predložený vyšetrovateľovi PZ.

40. Žalovaný upovedomil žalobcu dňa 23.02.2015 o začatí správneho konania vo veci iného správneho deliktu podľa § 27 ods. 1 písm. a) zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch.

41. Z administratívneho spisu ďalej vyplýva, že žalobca bol pribratý na vypracovanie znaleckého posudku uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Trnave sp. zn. ORP-1981/1-OVK-TT-2013 zo dňa 04.04.2014 ako znalecká organizácia v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo pre potreby trestného stíhania za prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Vo výroku uznesenia vyšetrovateľ PZ zároveň žalobcovi určil okruh otázok, na ktoré je potrebné v znaleckom posudku odpovedať. Lehota na vypracovanie znaleckého posudku bola uvedená v odôvodnení rozhodnutia v poslednom bode.

42. Z administratívneho spisu taktiež vyplýva, že žalobca prevzal spisový materiál dňa 17.04.2014, na čo zistil, že na odpovedanie položených otázok je potrebné doplniť dokumentáciu. O tejto skutočnosti informoval vyšetrovateľku PZ (L.. B.. R.. N. L.) dňa 28.04.2014, spolu so žiadosťou o doplnenie spisovej informácie. Vyšetrovateľka PZ poskytla žalobcovi súčinnosť až dňa 24.11.2014, t. j. takmer 6 mesiacov po žiadosti žalobcu. Na základe žiadosti žalobcu mu bola zdravotná dokumentácia odovzdaná dňa 02.12.2014. Z dôvodu rozsiahlej dokumentácie žalobca odovzdal znalecký posudok zadávateľovi dňa 24.02.2015.

43. Kasačný súd považoval v prvom rade za potrebné vyjadriť sa k povinnosti znalca vyhotoviť znalecký posudok v lehote jedného mesiaca, k čomu sa celkom zjavne krajský súd opomenul vyjadriť. Sťažovateľ v uznesení o pribratí znalca uviedol lehotu na vyhotovenie a predloženie znaleckého posudku len v odôvodnení rozhodnutia (v posledkom bode), v ktorom ani nešpecifikoval začiatok plynutia tejto lehoty, keď uviedol: „znalecký posudok podajte písomne v dvoch vyhotoveniach do jedného mesiaca“. V zmysle § 176 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku musí uznesenie obsahovať „výrok uznesenia s uvedením zákonných ustanovení, ktoré boli použité“. Výrok rozhodnutia je povinnou súčasťou každého uznesenia, pričom je zároveň najdôležitejšou časťou rozhodnutia, keďže len výrok je schopný nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť. Výrok musí byť preto sformulovaný tak, aby bol jednoznačný a musí obsahovať jasné a zrozumiteľné vyjadrenie toho, ako sa rozhodlo, teda v predmetnej veci musí obsahovať jednoznačnú konkretizáciu povinnosti, ktorá bola uložená. Ak sa rozhodnutím ukladá povinnosť (v tejto veci uloženie povinnosti vyhotoviť znalecký posudok), je potrebné, aby bola súčasťou výroku aj lehota, v rámci ktorej je nutné povinnosť splniť. Tento názor podporuje aj komentár zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, podľa ktorého môže byť povinnosť uložená jedine v rámci výrokovej časti rozhodnutia, preto nepostačuje, ak je lehota na vypracovanie a odovzdanie znaleckého úkonu vymedzená len v odôvodnení rozhodnutia. Určená lehota musí byť zároveň konkrétna, tak aby bolo možné jednoznačne určiť skutočnosť rozhodnú pre začiatok jej plynutia, ako aj obdobie, počas ktorého musí dôjsť k vykonaniu a odovzdaniu znaleckého úkonu. (Dankovčík, J., Juran, J., Košuth, M., Zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch. Komentár. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020). Kasačný súd preto zastáva názor, že lehota na vykonanie a odovzdanie znaleckého úkonu nebola určito a jasne stanovená orgánom verejnej moci, preto ani žalobca nemohol podať znalecký posudok po uplynutí lehoty. Aj keby kasačný súd vychádzal zo skutočnosti, že žalobca mal povinnosť odovzdať znalecký posudok v lehote jedného mesiaca, je potrebné dodať, že v uznesení o pribratí znalca absentuje okamih začatia plynutia lehoty. K tomu kasačný súd dodáva, že sa nemôže stotožniť s námietkou sťažovateľa, že lehota na podanie znaleckého úkonu začala plynúť právoplatnosťou tohto uznesenia. Kasačný súd opäť uvádza, že v uznesení nebola určená lehota na vykonanie a odovzdanie znaleckého úkonu, preto nemožno bez ďalšieho prezumovať, že lehota na plnenie začala plynúť právoplatnosťou uznesenia. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že začiatok lehoty odvodil od vyjadrenia vyšetrovateľa PZ, kasačný súd poukazuje na § 32 správneho poriadku, v zmysle ktorého je „správny orgán povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania“. Ak sa sťažovateľ v konaní spoliehal na samotné tvrdenie vyšetrovateľa PZ o začatí plynutia lehoty na vyhotovenie a odovzdanie znaleckého posudku, postupoval v rozpore s týmto ustanovením, keď nedostatočne zistil skutočný stav veci. Zároveň neušlo pozornosti kasačného súdu, že vyjadrenie zo strany PZ podala práve vyšetrovateľka, ktorá znalcovi poskytla súčinnosť po uplynutí takmer šiestich mesiacov od jeho žiadosti. Kasačný súd zároveň poukazuje na to, že predmetné uznesenie bolo vyhotovené dňa 04.04.2014 a nadobudlo právoplatnosť dňa 24.04.2014. Žalobca dňa 28.04.2014 žiadal o doplnenie dokumentácie, potrebnej na vyhotovenie znaleckého posudku, čo naznačuje, že v danej veci nebol nečinný. Zároveň kasačný súd poukazuje na

to, že vzhľadom na predmet znaleckého dokazovania (posúdenie príčiny smrti a súvislosť medzi úmrtím a konaním lekárom) je zrejmé, že žalobca ani nemohol začať s vyhotovením znaleckého posudku bez spisového materiálu a bez dodatočnej zdravotnej dokumentácie (o čom napokon aj žalobca vyšetrovateľa PZ emailom informoval).

44. Kasačný súd je vzhľadom na uvedené toho názoru, že žalobca nenaplnil znaky skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 27 ods. 1 písm. a) zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, keď nemohol prekročiť lehotu na vykonanie úkonu, ktorá nebola jasne a určito určená orgánom verejnej moci vo výroku rozhodnutia.

45. Na doplnenie kasačný súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6SŽf/70/2012 zo dňa 04.12.2013, kde súd zvýraznil povinnosť orgánov verejnej moci spolupracovať so súdnymi znalcami, tak pri zadávaní termínov vypracovania znaleckých posudkov, položených otázkach, ako aj pri zabezpečovaní súčinnosti zo strany účastníkov konania. V posudzovanej veci Najvyšší súd SR označil za nedôsledný postup krajského súdu, ktorý sa spoľahol na to, že súdna znalkyňa vypracuje znalecký posudok v súdom stanovenej lehote od doručenia uznesenia bez toho, aby jej doručil súdny spis. Zároveň uviedol, že okrem reálneho prevzatia súdneho spisu súdnou znalkyňou a odovzdaním vypracovaného znaleckého posudku treba pri posudzovaní oneskorenia vypracovania znaleckého posudku brať ohľad aj na to, či a v akom časovom rozmedzí bol žalobca na požiadanie znalcom súčinný a aký mohla mať oneskorene poskytnutá súčinnosť zo strany žalobcu vplyv na plynutie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku. Kasačný súd si je vedomý toho, že v predmetnej veci bolo predmetom konania posúdenie zákonnosti rozhodnutia o krátení vyúčtovanej odmeny súdnej znalkyňi z dôvodu oneskoreného predloženia znaleckého posudku. Závery o neposkytnutí súčinnosti krajského súdu (v tomto prípade iného orgánu verejnej moci) sú však aplikovateľné aj na túto vec. Uvedené platí aj na závery týkajúce sa nemožnosti vypracovať znalecký posudok v stanovenej lehote pre objektívne prekážky (v predmetnom prípade išlo o neposkytnutie súčinnosti účastníkom konania, v tomto ide o neposkytnutie potrebnej dokumentácie). Kasačný súd poukazuje najmä na to, že vyšetrovateľka PZ zostala nečinná po žiadosti žalobcu o prístup k zdravotnej dokumentácii takmer šesť mesiacov. Sťažovateľ pochybil, keď pri rozhodovaní o správnom delikte nebral do úvahy absenciu súčinnosti vyšetrovateľa PZ ani nemožnosť žalobcu kvalifikovane vypracovať znalecký posudok bez potrebnej dokumentácie.

Argumentácia kasačného súdu k správnomu deliktu - bod II

46. Z obsahu pripojeného administratívneho spisu kasačný súd ďalej zistil, že žalovanému bolo dňa 05.08.2015 doručené podanie D. N., ktorý namietal neodborné a zlé spracovanie znaleckého posudku č. 74/2015.

47. Sťažovateľ upovedomil žalobcu dňa 20.10.2015 o začatí správneho konania vo veci iného správneho deliktu podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, pričom vytýkal žalobcovi, že náležite neodôvodnil záver vo veci preskúmania prevodovky (neposúdil konkrétne poškodenie dielov, nezistil vlastnosti posudzovaných dielov, nevyjadril sa k lomovým plochám).

48. Z administratívneho spisu ďalej vyplýva, že znalecký úkon bol vypracovaný pre zadávateľa VÚB Leasing, a.s. vo veci posúdenia príčiny poruchy prevodovky na cestnom motorovom vozidle zn. H. typ W. V. EČ: R.XXXN..

49. V zákone o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch je stanovená povinnosť znalcov vykonávať znaleckú činnosť riadne. Nesplnenie tejto povinnosti môže vyústiť napr. do zníženia alebo nepriznania tarifnej odmeny za vykonaný znalecký úkon, uloženia poriadkovej pokuty, prípadne aj do administratívnoprávneho konania a uloženia sankcie. Právna úprava pritom nedefinuje pojem „riadny výkon znaleckej činnosti“. Primárne sa riadny výkon znaleckej činnosti týka riadneho vypracovania znaleckého úkonu a odráža sa v kvalite znaleckého posudku. Zmyslom a cieľom riadneho výkonu znaleckej činnosti je kvalitné vypracovanie posudku, ktorý má náležitú formu, spĺňa formálne

náležitosti, obsahuje metódu vypracovania a je preskúmateľný. Znalecký úkon musí v prvom rade obsahovať odpovede na zadané otázky.

50. Kasačný súd na doplnenie uvádza, že prípadné vady znaleckého posudku môže zadávateľ odstrániť výsluchom žalobcu, doplnením znaleckého posudku, či revíznym znaleckým posudkom. Z obsahu administratívneho spisu ani z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by zadávateľ takýto spôsob doplnenia znaleckého posudku zvolil. Z obsahu spisového materiálu taktiež nevyplýva, že by bola znalcovi znížená alebo nepriznaná znalecká odmena v dôsledku, že vykonal znalecký úkon oneskorene, neúčelne alebo nekvalitne [§ 3 ods. 5 písm. b) zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch].

51. V zhode s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku je kasačný súd toho názoru, že znalecký úkon obsahuje všetky potrebné náležitosti. Na doplnenie uvádza, že nie je pravdivé tvrdenie žalovaného, podľa ktorého sa žalobca nevyjadril k vlastnostiam posudzovaných dielov, keď znalecký úkon obsahuje vyjadrenie žalobcu k predmetným skutočnostiam v bode 2.3 znaleckého úkonu.

52. Pokiaľ sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd mal v záujme presvedčivosti svojho rozhodnutia uviesť, z ktorej časti dotknutého znaleckého úkonu vyplýva, že žalobca opísal postup, ako prišiel k záveru znaleckého posudku, kasačný súd poukazuje na bod 122 napadnutého rozsudku, v ktorom krajský súd uviedol, že skladba znaleckého úkonu obsahovala všetky zákonné náležitosti v súlade so zákonom o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch - „titulnú stranu a úvodnú časť s uvedením podstatných skutočností, odborné stanovisko obsahujúce identifikáciu vozidla, posudzovanej prevodovky, vyhodnotenie poškodenia predložených dielov, uvedenie príčiny poruchy poškodenia ozubeného kolesa spätného chodu a synchronnej spojky, záver s uvedením odpovedí na položené otázky a znaleckú položku“. Krajský súd uviedol, že postup znalca, ako došiel k prijatému záveru, vyplýva z obsahu znaleckého úkonu. Krajský súd tak vyhodnotil znalecký úkon ako celok, z ktorého obsahu mal preukázaný postup žalobcu pri vyvedení jeho záverov. Záver znaleckého úkonu predstavuje tzv. výsledok úlohy znalca, ktorá bola predmetom znaleckého skúmania a je výsledkom celého znaleckého úkonu.

53. K sťažostnej námietke týkajúcej sa nesprávneho právneho názoru krajského súdu, že preskúmateľnosť znaleckého úkonu nemôže posúdiť súd, resp. žalovaný, kasačný súd uvádza, že sťažovateľ zrejme nepochopil odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu (bod 122 napadnutého rozsudku). Krajský súd zaujal názor, že „znalcom uvedený záver je pochopiteľný aj pre bežného laika a tiež aj postup ako sa k záveru dopracoval“. Krajský súd tým vyslovil, že znalecký úkon nie je zrozumiteľný len pre súd (prípadne pre adresáta), ale je aj všeobecne zrozumiteľný. Krajský súd na druhej strane správne uviedol, že závery znaleckého úkonu po vecnej stránke, t. j. po odbornej stránke, nie je spôsobilý preskúmať ani on, ani sťažovateľ, v dôsledku nedostatočnej odbornej spôsobilosti. Ak by boli spôsobilé orgány verejnej moci skúmať znalecké úkony po vecnej stránke, tento inštitút by stratil zmysel. Kasačný súd tu uvádza, že odbornosť znaleckého posudku vychádza zo skutočnosti, že znalecká činnosť nemôže byť vykonávaná hocikým, ale len osobami, ktoré spĺňajú odborné kritériá. Kasačný súd pritom nespochybňuje, že žalovaný, ako orgán štátneho dohľadu nad činnosťou znalcov, je oprávnený v záujme ich riadnej činnosti skúmať splnenie nielen formálnych, ale aj obsahových náležitostí znaleckého úkonu, avšak súhlasí so žalobcom, že po odbornej stránke nemá kapacity na to, aby posudzoval správnosť odborných záverov znalcov.

Ďalšia argumentácia kasačného súdu

54. S ohľadom na argumentáciu týkajúcu sa uloženia (druhu a výšky) sankcie, kasačný súd považuje za potrebné uviesť, že orgány verejnej správy majú síce možnosť správnej úvahy pri ukladaní sankcií, avšak pri úvahe o druhu a výške sankcie zákonodarca v § 27 ods. 8 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch vymenoval kritériá na posúdenie stupňa nebezpečnosti prejednávaneho činu pre spoločnosť. Žalovaný ako orgán dohľadu má povinnosť pri ukladaní druhu a výšky sankcie vychádzať z povahy, miery zavinenia, závažnosti, spôsobu, dĺžky a dôsledkov protiprávneho konania alebo

opomenutia. Zároveň je povinnosťou žalovaného presvedčivo zdôvodniť použitý druh sankcie. Po preskúmaní rozhodnutí žalovaného kasačný súd konštatuje, že žalovaný pri ukladaní sankcie za správny delikt prihliadol jedine na mieru zavinenia a neprihliadol na ostatné kritéria na posúdenie stupňa nebezpečnosti činu pre spoločnosť. Žalovaný pritom túto skutočnosť sám uviedol v kasačnej sťažnosti. Kasačný súd preto dospel k záveru, že žalovaný nepostupoval v súlade s § 27 ods. 8 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch.

55. Kasačný súd taktiež posúdil ako nedôvodnú námietku sťažovateľa, týkajúcu sa odklonu krajského súdu od ustálenej súdnej praxi vo veci nenariadenia ústneho pojednávania (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Asan/2/2016 zo dňa 13.12.2017, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/296/2015 zo dňa 28.06.2017, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 681/2017 zo dňa 07.11.2017).

56. Administratívne konanie sa v predmetnej veci riadilo zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), na aplikáciu ktorého priamo odkazuje § 32 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch. V zmysle správneho poriadku môže správne konanie prebiehať v dvoch formách, a to v ústnej forme a písomnej forme. Podľa § 21 správneho poriadku „správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon“. Správny poriadok rozlišuje obligatórne ústne pojednávanie, v prípade ak to ustanovuje osobitný predpis a fakultatívne ústne pojednávanie, ak si to vyžaduje povaha veci. Kasačný súd uvádza, že je povinnosťou orgánu verejnej správy spoľahlivo zistiť skutočný stav veci, preto je nevyhnutné (najmä s ohľadom na povahu predmetnej veci, t. j. správne trestanie) uskutočniť ústne pojednávanie, ak nie je jednoznačný skutkový stav alebo ak sa v ňom vyskytujú rozpory.

57. Je pravdou, že účastník konania nemá právny nárok na nariadenie ústneho pojednávania. Ak sa však účastník konania domáha nariadenia ústneho pojednávania, tak ako to bolo aj v prejednávanej veci, orgán verejnej správy je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť, ako sa vysporiadal s týmto návrhom účastníka konania a prečo nepovažoval nariadenie ústneho pojednávania za nevyhnutné. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 231/2010 zo dňa 25.08.2010, z ktorého vyplýva, že nenariadenie ústneho pojednávania v prípade rozhodovania o uložení sankčnej povinnosti za správny delikt v podobe uloženia peňažnej pokuty je v rozpore s princípom verejnosti, ústnosti a prítomnosti na prerokovaní veci aspoň na jednom stupni v konaní pred orgánom verejnej správy. Ústavný súd v tejto veci judikoval, že porušenie tohto procesného práva účastníka znamená porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ústavný súd v danej veci označil konanie orgánov verejnej správy ako príliš formalistické a nesprávne. Procesný postup orgánov verejnej správy podľa ústavného súdu predstavoval protiústavný zásah do označeného základného práva, pretože „účastníkovi konania znemožnil využiť jeho oprávnenia byť prítomný pri prerokovaní veci (vrátane dokazovania), predložiť argumentáciu na podporu svojich stanovísk, vznášať námietky a návrhy, navrhovať a predkladať dôkazy na podporu svojich tvrdení, vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, klásť svedkom otázky, využívať právnu pomoc v konaní alebo uplatniť opravné prostriedky, a z hľadiska konania ako celku by ho postavil do podstatne nevýhodnejšej pozície“. Kasačný súd zvyrazňuje, že ústavný súd takto rozhodol napriek tomu, že pri prejednávaní správneho deliktu nemal orgán verejnej správy v zmysle § 21 ods. 1 správneho poriadku zákonnú povinnosť nariadiť ústne pojednávanie. Kasačný súd však zastáva názor, že povaha veci vyžadovala, vzhľadom na okolnosti, nariadenie ústneho pojednávania, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu.

58. Kasačný súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že judikatúra nariadenie ústneho pojednávania v prípade konania o správnom delikte a uložení sankcie vníma prísne individuálne. Je povinnosťou orgánu verejnej správy vždy posúdiť okolnosti konkrétnej veci, a najmä v prípade aj účastník konania žiada nariadiť ústne pojednávanie, ak sú tvrdené skutočností rozporné a predpokladá sa, že sa tým prispeje k objasneniu veci, je nevyhnutné, aby orgán verejnej správy pristúpil k nariadeniu ústneho pojednávania.

59. Napriek tomu, že sťažovateľ nenamietal právne posúdenie krajského súdu, týkajúce sa plynutia subjektívnej lehoty na uloženie sankcie za správny delikt, kasačný súd považoval, aj s prihliadnutím na citovaný § 453 ods. 2 v spojení s § 195 písm. b) SSP, za potrebné vyjadriť sa aj k tejto skutočnosti.

60. V zmysle § 27 ods. 7 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch je na prejednanie správneho deliktu a uloženie pokuty zákonom stanovená trojročná lehota (tzv. objektívna lehota), ktorá začína plynúť od spáchania deliktu a v rámci tejto lehoty je ustanovená jednoročná (tzv. subjektívna lehota), ktorá začína plynúť odo dňa, keď sa orgán príslušný vo veci rozhodnúť dozvedel o porušení povinnosti. Orgán verejnej správy môže rozhodnúť o uložení sankcie len v rámci týchto dvoch lehôt súčasne. Ich zmeškanie má za následok, že administratívne konanie sa zastaví. Účelom lehôt stanovených v § 27 ods. 7 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch je časové obmedzenie stavu neistoty znalca (tlmočníka, prekladateľa) podozrivého zo spáchania iného správneho deliktu, urýchlenie procesu rozhodovania o správnom delikte a napokon aj spravodlivé potrestanie delikventa. Zmyslom jednoročnej prekluzívnej subjektívnej lehoty je taktiež prinútiť orgán verejnej správy k aktívnej činnosti - vrátane zisťovania preukazovania zodpovednosti za porušenie zákona bezprostredne od okamžiku, keď sa dozvie o skutkových okolnostiach v takom rozsahu, ktorý umožní predbežné právne zhodnotenie, že došlo k porušeniu zákona ako takého; to platí s ohľadom na ústavný princíp právnej istoty a na povinnosť správneho orgánu rozhodnúť bez zbytočných prieťahov. Lehoty k rozhodnutiu totiž predstavujú v právnom štáte jeden z mechanizmov výrazne obmedzujúcich tendencie k nekontrolovateľnosti správnych orgánov a prieťahov v konaní pred nimi (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžf/11/2010 zo dňa 18.11.2010).

61. Pre posúdenie začatia plynutia subjektívnej lehoty podľa § 27 ods. 7 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch je rozhodujúci deň, kedy bol sťažovateľovi doručený (relevantný) podnet, resp. deň kedy sa sťažovateľ dozvedel o takých skutkových okolnostiach, ktoré umožnia predbežné právne zhodnotenie, že došlo k porušeniu zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch (rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 8As 12/2012 zo dňa 27.09.2013).

62. Kasačný súd sa pritom nestotožnil s výkladom krajského súdu, ktorý pojem „uložiť sankciu“ vyložil ako dátum, kedy došlo k vydaniu prvostupňového rozhodnutia, ktorým bola sankcia uložená. Za uloženie sankcie v zmysle § 27 ods. 7 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch je potrebné považovať len také rozhodnutie, ktoré je už v zásade konečné a ktorým bolo právoplatne rozhodnuté o uložení sankcie. Až právoplatnosťou takéhoto rozhodnutia je totiž priamo dotknutá právna sféra sankcionovaného subjektu (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sž/21/2001 zo dňa 25.09.2001, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/47/2016 zo dňa 25.04.2018). K uvedenému kasačný súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Asan/2/2019 zo dňa 20.05.2020, v ktorom súd vyslovil, že „pokiaľ vychádzame z hmotnoprávneho aspektu postihu za protiprávne správanie v primeranej lehote, tak márne uplynutie subjektívnej lehoty, spôsobuje zánik zodpovednosti osoby za správny delikt. Prvostupňové ako aj druhostupňové správne konanie predstavujú jeden celok, preto by malo byť správne konanie právoplatne ukončené v danej lehote, čo je v konečnom dôsledku vyjadrením procesnoprávneho aspektu princípu za protiprávne správanie ako požiadavky na rýchlú skončenie správneho konania o uložení sankcie za správny delikt.“

63. Kasačný súd si je vedomý rozdielnych právnych názorov vo veci uplynutia subjektívnej lehoty na uloženie sankcie za správny delikt, avšak z vyššie uvedeného je zrejmé, že kasačný súd zachováva pomerne konštantnú judikatúru vo vzťahu k začatiu plynutia subjektívnych lehôt ako i povinnosti orgánu verejnej správy právoplatne ukončiť správne konanie v danej lehote. Kasačný súd má vzhľadom na uvedené za to, že v predmetnej veci (v prípade správneho deliktu uvedeného v bode I) uplynula prekluzívna subjektívna lehota na uloženie sankcie za správny delikt v zmysle § 27 ods. 7 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch. Žalovanému bol doručený podnet (v prípade správneho deliktu uvedeného v bode I) dňa 06.02.2015. Deň nasledujúci po tomto dni, t. j. dňa 07.02.2015 začala žalovanému plynúť subjektívna lehota na prejednanie správneho deliktu a uloženie sankcie. Žalovaný síce vydal rozhodnutie o odvolaní dňa 05.02.2016, avšak toto nadobudlo právoplatnosť až dňa 10.02.2016, t. j. po uplynutí jednoročnej subjektívnej lehoty, ktorá uplynula dňa 07.02.2015. Kasačný súd napokon zdôrazňuje, že v správnom trestaní nie je žiadny rozdiel medzi

premlčacou a prekluzívnou lehotou a v zásade platí, že na uplynutie všetkých lehôt spojených s vyodením administratívnoprávnej zodpovednosti za správny delikt prihliada orgán verejnej správy bez ďalšieho z úradnej povinnosti. To znamená, že osoba, voči ktorej sa konanie uskutočňuje, nie je povinná znášať žiadnu námietku preklúzie alebo premlčania a neprihliadnutie orgánu verejnej správy na uplynutie takejto lehoty ex offio má automatický za následok nezákonnosť vo veci vydaného rozhodnutia orgánu verejnej správy o uznaní viny a uložení sankcie (Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2018).

64. Kasačný súd vychádzajúc zo skutkových zistení v danej veci dospel k záveru, že žalovaný nepostupoval v súlade s citovanou právnou úpravou. V konaní pred orgánmi verejnej správy nebolo bez pochyby preukázané, že by sa žalobca dopustil konania, ktoré naplňa znaky skutkovej podstaty iného správneho deliktu podľa § 27 ods. 1 písm. a) a iného správneho deliktu podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch.

65. Po preskúmaní dôvodov kasačnej sťažnosti a s nimi súvisiacich sťažnostných bodov preto kasačný súd došiel k záveru, že tieto sú nedôvodné. Kasačný súd nezistil, že by napadnutým rozsudkom predovšetkým vo vzťahu k jeho odôvodneniu bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý proces, resp. že by krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia vecí alebo sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Kasačný súd tiež nezistil, že by nad rámec uplatnených sťažnostných bodov v zmysle § 453 ods. 2 SSP bolo v danej veci na mieste aplikovanie skutočností vyplývajúcich z § 195 písm. a) až e) SSP.

66. Z uvedených dôvodov preto kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

67. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému (neúspešnému sťažovateľovi) právo na náhradu trov kasačného konania v plnom rozsahu.

68. Podľa § 175 ods. 2 SSP o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

69. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v kasačnom senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 prvá veta SSP).

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok.

